

مطالب علمی قرآن، مبنای فرضیات و نظریات قرار گیرد

استاد درس خارج حوزه علمیه گفت: قرآن پر از مطالبی است که متخصصان علوم مختلف می‌توانند آن را منشأ الهام، فرضیه و نظریات خود قرار دهند و ما به دستاوردهای علمی جدیدی برسیم.

استاد درس خارج حوزه علمیه گفت: قرآن پر از مطالبی است که متخصصان علوم مختلف می‌توانند آن را منشأ الهام، فرضیه و نظریات خود قرار دهند و ما به دستاوردهای علمی جدیدی برسیم.

مهدی هادوی تهرانی به گزارش ایکن، آیت‌الله مهدی هادوی تهرانی، استاد درس خارج حوزه علمیه، دوم اسفندماه در ادامه سلسله مباحث تفسیری خود به ادامه تفسیر سوره مبارکه زمزل که متن سخنان ایشان به شرح زیر است:

يَا أَيُّهَا الْمَرْمِلُ ﴿١﴾
 فَمَ اللَّيْلُ إِذَا قَلِيلًا ﴿٢﴾
 يَضْفَهُ أَوْ انْقَصَ مِنْهُ قَلِيلًا ﴿٣﴾
 أَوْ رَدَّ عَلَيْهِ وَرَيْلَ الْقُرْآنِ تَرْبِيًا ﴿٤﴾
 إِذَا سَأَلْتَنِي عَلَيْكَ قَوْلًا تَقِيًا ﴿٥﴾

خداوند در ابتدای این سوره فرمودند ای کسی که در پارچه و یا پتویی خود را پیچیده و آماده خواب هستی برپا خیز؛ علامه طباطبایی در ذیل این آیات آورده است که پیامبر(ص) از سخنان دشمنان و مخالفان خود بسیار ناراحت بودند و قصد داشتند که استراحتی نکنند ولی این خطاب آمد که یا ایها المزملم، بیدار شو و بخشی از شب را به قرائت قرآن به صورت ترتیل بپرداز.

در آیه هشتم فرمود: **وَأَذْكُرَ اسْمَ رَبِّكَ وَتَبَتَّلْ إِلَيْهِ تَبْتِيلًا**؛ تا آمادگی بیابی برای اینکه ما قول ثقیل و سنگینی را بر تو خواهیم فرستاد؛ و این ارتباط و آرامش و آمادگی از دل شب رخ خواهد داد زیرا در روز مشغله تو زیاد است: **إِنَّ لَكَ فِي النَّهَارِ سَبْحًا طَوِيلًا**؛ بعد خداوند فرمود شما در این شب باید طوری ارتباط داشته باشی که انقطاع الی الله پیدا کنی به سمت خدایی که لله المشرق و المغرب.

در ادامه فرموده است که کار خود را به خدا بسپار و این به معنای دست کشیدن از کار نیست؛ در این آیه خداوند الگو و روش توکل را به ما یاد داده است. توکل به این است که ما اولاً ارتباط خود را با خدا تقویت و بعد کار و نتیجه را به خدا واگذار کنیم؛ بنابراین توکل به معنای بیکار نشستن نیست؛ پیامبر(ص) بیکار ننشسته بودند و بگوید خدا یا تو خودت دینت را ترویج کن؛ ایشان با همه توان به میدان آمده و مشکلات را تحمل کردند تا قول ثقیل و مأموریت رسالت و نزول قرآن بر او انجام شد. بنابراین صبر و توکل وقتی است که انسان وارد میدان شود و گرنه کسی که وارد میدان نشده است، مخالفتی با او نیست.

در آیه دهم هم فرمود: **وَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَاهْجُرْهُمْ هَجْرًا جَمِيلًا ﴿١٠﴾** در مواردی باید آنان را رها کنی ولی این هجر و دوری باید به خوبی و زیبایی باشد و در ادامه فرمود: **وَدَرِّبِي وَالْمُكَدِّبِينَ أُولِي النَّعْمَةِ وَمَهَلْهُمُ قَلِيلًا ﴿١١﴾**؛ از تکذیب کنندگان دوری کن که معمولاً این افراد کسانی اند که صاحب مقام و موقعیت و قدرت و ثروتی هستند. پست و مقام انسان را صاحب نظر نمی‌کند

الان هم برخی افراد وقتی وزیر و وکیل و مدیر می‌شوند، فکر می‌کنند هر چه بگویند درست است، در حالی که نه دانش و نه استعداد آن‌ها بیشتر نشده است بلکه قدرت اجرایی و تقنینی آن‌ها بیشتر شده است؛ بنابراین اگر قبلاً در عرصه و زمینه ای صاحب نظر نبودند حالا هم نیستند و همواره به مشورت محتاج هستند، البته اگر فهم این مسئله را داشته باشند و گرنه قدرت، ملاک حقانیت نیست.

کسی که قبلاً اقتصاددان و سیاستمدار نبوده است وقتی به قدرت هم برسد، فاقد این مسائل است و با کسب یک پست تغییری در دانش و توانمندی فرد رخ نمی‌دهد. **وَدَرِّبِي وَالْمُكَدِّبِينَ أُولِي النَّعْمَةِ**؛ من را با اینها رها کن و من خودم می‌دانم با آنان چه کنم. **وَمَهَلْهُمُ قَلِيلًا**؛ یعنی فرصت محدود و کمی به آنان بده که مراد شاید فرصت عمر چند ساله و چند ده ساله دنیوی باشد و لزوماً مراد این نیست که بلافاصله عذابی بر آنان نازل شود.

إِنَّ لَدَيْنَا أُنْكَالًا وَجَحِيمًا ﴿١٢﴾؛ نزد ما هم قید و بند وجود دارد و هم جحیم و شعله‌های آتش و غذایی که خاردار است و نه از گلو پایین می‌رود و نه بالا می‌آید؛ **يَوْمَ تَرْجُفُ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ وَكَانَتِ الْجِبَالُ كَثِيبًا مَّهِيلًا ﴿١٤﴾**، آن زمانی که زمین و کوه‌ها شروع به لرزش می‌کند؛ **يَوْمَ تَرْجُفُ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ وَكَانَتِ الْجِبَالُ كَثِيبًا مَّهِيلًا ﴿١٤﴾**؛ شیخ طوسی گفته است این کوه با عظمت و با سنگ‌های سخت به دانه‌های شن تبدیل می‌شود و این رمل‌ها پراکنده می‌شود. این عبارت به اشکال مختلف در موارد متعددی در

قرآن مورد اشاره قرار گرفته است و به نظر بده جنبه تمثیلی دارد و ما حقیقت اتفاقی را که در قیامت رخ می دهد نمی توانیم الان بفهمیم. در هنگام قیامت اتفاقات بزرگی در عالم تکوین رخ خواهد داد و زمین و کوه ها حرکت کرده و به رمل شناوری تبدیل خواهند شد و صحنه صاف و گسترده ای پیدا می شود و تا چشم کار می کند انسان هایی هستند که در محشر حاضر شده اند و منتظر تعیین تکلیف هستند.

بارها عرض کرده ام که ما نمی توانیم مشخصه های آخرت را با مشخصه های دنیوی قیاس کنیم؛ در آخرت اشیاء آثار مخصوصی دارند از جمله اینکه هر درختی هر میوه ای که بهشتی تقاضا کند، عرضه می کند ولی در دنیا اینطور نیست.

در این باره گفته شده است که عالم ماده، عالم ماده دیگری خواهد شد و تحولاتی در آن رخ می دهد که امکان همه این مسائل وجود دارد و تفسیر دیگر این است که این تغییر و تحول مربوط به خود انسان است یعنی انسان به خاطر کمالات روحی و یا رذایل مراتبی برای نفس او ایجاد می شود. برخی آن را به خلاقیت نفس انسان مرتبط کرده اند و اینکه خود انسان این قدرت را پیدا می کند که آنطور که می خواهد از هر درختی میوه ای را بچیند.

بارها عرض کرده ام آنچه را علمای ما گفته اند بر این اساس است که همه عالم ماده همین چیزی است که ما می بینیم ولی اینکه چقدر این عالم وسعت دارد، شاهد تغییراتی در دانش بشر هستیم و اگر قبلاً تصور می شد زمین مرکز جهان است و کواکب به صورت نقاط نورانی در فضای شیشه مانندی است امروز مانند ستارگانی هستند که میلیون ها کیلومتر از ما فاصله دارند و منظومه شمسی یکی از کهکشان های راه شیری است و راه شیری یکی از میلیون کهکشان ها است. ۹۳ درصد عالم ماده، انرژی تاریک است

فیزیک امروز به این نتیجه رسیده است که کل عالم ماده را که ما درک می کنیم، ۷ درصد عالم ماده است و کمابیش از ۹۳ درصد ماده و انرژی تاریک است که ما هیچ اطلاعی از آن نداریم و همه عالم ماده از این انرژی پر است بنابراین اینکه روز قیامت بخشی از آن چیزی را که امروز نمی بینیم ببینیم، می تواند مرتبط با تحولات آن دنیا باشد.

در بحث تفسیر سوره جن هم اشاره شد که عالم اجنه ظاهراً باید در عالم تاریک و انرژی تاریک باشد زیرا اجنه مادی هستند ولی با ماده ای که ما می بینیم، متفاوت است. از نظر علمی تنها داده ما از عالم تاریک همین اجنه است که قرآن به آن اشاره فرموده است. قرآن کریم فرموده است که آن روز زمین و کوه ها به لرزه عجیبی تبدیل و به رمل جاری مبدل خواهند شد که با یک باد پراکنده شده و به این طرف و آن طرف می روند.

ای کاش دانشمندان تجربی با بهره مندی از الهامات قرآنی، یکسری تحقیقات تجربی را در مورد پدیده های عالم سامان می دادند که ما در این زمینه مواردی را داشته ایم. مرحوم دکتر اصفهانی از بنیانگذاران طب سنتی در ایران در مورد آیات سوره کهف «قَصْرَبْتَا عَلٰی اَآذَانِهِمْ فِي الْكَهْفِ سِنِينَ عَدَدًا» می گفت برداشت ما همین معنای ظاهری بود یعنی تعبیر «زدن» از این رو سراغ تحقیقات تجربی در این زمینه رفتیم و بررسی کردیم که آیا بین لاله گوش و خوابیدن ارتباطی وجود دارد و نتیجه گرفتیم نقاطی در گوش وجود دارد که اگر تحریک شود سبب خواهد شد تا انسان به خواب برود؛ ایشان این مطلب را در قالب یک مقاله در سطح بین المللی ارائه کرد و به تعبیر وی ما ۳ نقطه در گوش یافتیم که اگر تحریک شود، شخص به خواب می رود ولی در طب سنتی چینی ۵ نقطه را یافته بودند.

منشأ چنین تحقیقی یک بخشی از یک آیه کوتاه است؛ قرآن پر از مطالبی است که متخصصان علوم مختلف می توانند آن را منشأ الهام و فرضیه و نظریات خود قرار دهند و ما به دستاوردهای علمی جدیدی برسیم.